

RAPORT
dotyczący funkcjonowania systemu nadzoru rynku
w 2023 r.

Warszawa, lipiec 2024 r.

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK SKRÓTÓW	3
1 WSTĘP	4
2 CEL I ZAKRES DOKUMENTU	4
3 ORGANIZACJA SYSTEMU NADZORU RYNKU	5
3.1 ROZWÓJ NADZORU RYNKU NA POZIOMIE UNIJNYM	5
4 PREZES UOKiK JAKO ORGAN MONITORUJĄCY SYSTEM NADZORU RYNKU W POLSCE	6
4.1 REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU MONITORUJĄCEGO SYSTEM NADZORU RYNKU	6
4.1.1 <i>Realizacja obowiązków sprawozdawczych wynikających z aktów unijnych</i>	6
4.1.2 <i>Przepływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami</i>	6
4.1.3 <i>Rejestr wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie</i>	7
4.1.4 <i>Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemu Safety Gate - RAPEX i ICSMS</i>	7
4.1.5 <i>Inne krajowe działania UOKiK w nadzorze rynku</i>	8
4.2 WSPÓŁPRACA WEWNĄTRZUNIJNA UOKiK W NADZORZE RYNKU	9
5 WSPÓŁPRACA MIĘDZY KAS A OW	10
6 ZAGREGOWANE STATYSTYKI KRAJOWEGO SYSTEMU NADZORU RYNKU	13
7 DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ OW, W TYM REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU NADZORU RYNKU	17
7.1 INSPEKCJA HANDLOWA I PREZES UOKiK	18
7.2 PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY	21
7.3 PREZES URZĘDU KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ	23
7.4 ORGANY INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA	24
7.5 PREZES URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO	24
7.6 ORGANY NADZORU BUDOWLANEGO	25
7.7 PREZES WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO	25
7.8 DYREKTORZY URZĘDÓW MORSKICH	27
7.9 INSPEKCJA TRANSPORTU DROGOWEGO	28
7.10 ADMINISTRACJA MIAR	28
8 PODSUMOWANIE	29

SŁOWNIK SKRÓTÓW

ADCO	– grupa robocza ds. współpracy administracyjnej (<i>Administrative Co-operation Working Group</i>)
DNR	– Departament Nadzoru Rynku w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów
GUNB, NB	– Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, Nadzór Budowlany
GUM	– Główny Urząd Miar
ICSMS	– <i>Information and Communication System for Market Surveillance</i> (system informacyjno-komunikacyjny do celów nadzoru rynku; system zarządzany przez KE, służący do wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie działań organów nadzoru rynku wobec wyrobów nieżywnościowych podlegających unijnemu systemowi nadzoru rynku)
IH	– Inspekcja Handlowa
IOŚ	– Inspekcja Ochrony Środowiska
ITD	– Inspekcja Transportu Drogowego
KAS	– Krajowa Administracja Skarbowa (pion celny) lub organ Krajowej Administracji Skarbowej
KE	– Komisja Europejska
MRiT	– Ministerstwo Rozwoju i Technologii
OW	– organy wyspecjalizowane w rozumieniu art. 38 uosoz lub organy nadzoru rynku w rozumieniu art. 58 uosozinr
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
Rozporządzenie (UE) 2019/1020	– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (Dz. Urz. UE L 169 z 25.06.2019 r., str. 1)
Safety Gate - RAPEX	– <i>Rapid Alert System for non-food consumer products</i> (system zarządzany przez KE, służący zapewnieniu szybkiej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie zagrożeń stwarzanych przez produkty nieżywnościowe)
UKE	– Urząd Komunikacji Elektronicznej
UM	– urzędy morskie
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
uosoz	– ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r., poz. 215)
uosozinr	– ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2022 r., poz. 1854)
UTK	– Urząd Transportu Kolejowego
WIIH	– wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej
WIOŚ	– wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska
WITD	– wojewódzcy inspektorzy transportu drogowego
WUG	– Wyższy Urząd Górniczy

1 Wstęp

System nadzoru rynku ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia oraz życia konsumentów i użytkowników wyrobów niezwywnościowych poprzez kontrolę spełniania przez te wyroby wymagań określonych w unijnych aktach zharmonizowanych. Jednocześnie zadaniem systemu jest zapewnienie prawidłowej realizacji zasady swobodnego przepływu towarów na jednolitym rynku Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przeciwdziałanie powstawaniu barier technicznych i promowanie zgodności. Organami powołanymi do weryfikowania czy wyroby wprowadzone do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej spełniają stosowne wymagania są organy nadzoru rynku (OW). Ważnym elementem działań OW jest również szacowanie i ocena poziomu ryzyka stwarzanego przez wyroby dla życia i zdrowia. Pozwala to na ustalenie priorytetów działań, tak aby było one podejmowane w obszarach wykazujących wysoki odsetek wykrywanych nieprawidłowości, charakteryzujących się możliwością wystąpienia poważnego zagrożenia dla zdrowia, życia ludzi oraz środowiska lub mienia, a także obejmujących jak największy wolumen wyrobów. Skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest głównie od zasobów osobowych oraz majątkowych pozostających w dyspozycji poszczególnych OW, w szczególności środków na badania laboratoryjne¹.

2 Cel i zakres dokumentu

Niniejszy raport ma na celu przedstawienie działań OW w ramach nadzoru rynku, objętego przepisami Rozporządzenia 2019/1020 oraz zmian w unijnym systemie nadzoru rynku wpływających na organizację i funkcjonowanie systemu krajowego. W dokumencie przedstawiono główne zmiany prawne i organizacyjne, które miały miejsce w 2023 roku oraz zaprezentowano wybrane dane statystyczne dotyczące działań OW i Prezesa UOKiK w obszarze nadzoru rynku. Z raportu wyłączono natomiast zagadnienia związane z ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów². Informacje dotyczące kontroli i postępowań prowadzonych w obszarze ogólnego bezpieczeństwa produktów można znaleźć w corocznie przygotowywanych sprawozdaniach z działalności Inspekcji Handlowej i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów³. Jednocześnie z inną działalnością kontrolną poszczególnych OW można zapoznać się w sporządzanych przez nie corocznych sprawozdaniach z działalności ustawowej. Natomiast niniejszy raport prezentuje zebrane informacje i dane dotyczące systemu nadzoru rynku. Sporządzenie rocznego raportu jest także wypełnieniem przez Prezesa UOKiK zadania dotyczącego okresowego przeglądu funkcjonowania nadzoru rynku w Polsce⁴.

W dokumencie przedstawiono działania Prezesa UOKiK w obszarze nadzoru rynku, jako Jednolitego Urzędu Łącznikowego, w tym opisano przebieg współpracy wewnątrzunijnej i wymieniono międzynarodowe projekty w jakich uczestniczył DNR wraz z IH w danym roku sprawozdawczym (punkt 4), a także dane liczbowe obrazujące działania podejmowane przez OW i KAS od 1 stycznia do 31

¹ Art. 10 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2019/1020 wyraźnie wskazuje, że „W celu sprawowania nadzoru rynku produktów udostępnianych online i offline tak samo skutecznie w przypadku wszystkich kanałów dystrybucji państwa członkowskie zapewniają, aby ich organy nadzoru rynku i jednolity urząd łącznikowy posiadały konieczne zasoby, w tym wystarczające zasoby budżetowe i innego rodzaju zasoby, takie jak odpowiednia liczba kompetentnych członków personelu, a także wiedzę fachową, procedury i inne ustalenia do celów odpowiedniego wykonywania ich obowiązków”.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 222

³ <https://uokik.gov.pl/system-nadzoru-rynku>

⁴ Art. 59 ust. 2 pkt 5 uosozinr

grudnia 2023 r. w obszarach objętych sprawozdaniem (punkty 5-7).

Dokument przedstawia stan na 31 grudnia 2023 r., jednak ze względu na termin przygotowania raportu, część informacji obejmuje również działania, które rozpoczęły się w 2023 roku a następnie były realizowane w pierwszej połowie 2024 roku.

Raport jest corocznie przedstawiany do akceptacji Komitetowi do Spraw Europejskich Rady Ministrów, a po zatwierdzeniu publikowany na stronie internetowej UOKiK⁵.

Z zakresu analizy i przedstawionych w raporcie danych wyłączono zagadnienia dotyczące wyrobów i urządzeń medycznych⁶, których nadzorowanie powierzono Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

3 Organizacja systemu nadzoru rynku

Szacunkowy budżet przeznaczony na działanie OW w nadzorze rynku, w przypadku których da się wyodrębnić takie dane za rok 2023, wyniósł łącznie **10 983 484 EUR**^{7,8}. Natomiast łączna liczba etatów w krajowym systemie nadzoru rynku, którymi dysponowało 10 organów w 2023 r., wyniosła 1 354⁹.

3.1 Rozwój nadzoru rynku na poziomie unijnym

29 czerwca 2023 r. w Dzienniku Urzędowym UE opublikowano rozporządzenie (UE) 2023/1230 w sprawie maszyn oraz w sprawie uchylenia dyrektywy 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Rady 73/361/EWG¹⁰. Przepisy będą stosowane od 20 stycznia 2027 r. Wcześniej, w latach 2023-2024 zaczną być stosowane przepisy m.in. dotyczące jednostek notyfikowanych, przyjęcia przepisów sankcyjnych oraz kategorii maszyn. Wśród ważniejszych zmian, które wprowadza nowe rozporządzenie należy wskazać m.in. możliwość dostarczania elektronicznej wersji instrukcji obsługi (instrukcje w wersji papierowej będą udostępniane wyłącznie na prośbę konsumentów). Ponadto wprowadzono wymagania odnoszące się do kwestii cyberbezpieczeństwa i sztucznej inteligencji. Przyjęto również rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE¹¹, które stosuje się od 18 lutego 2024 r. Akt ma na celu kompleksowe objęcie kwestii związanych z produkcją, obrotem oraz utylizacją baterii. Ustanawia wymagania w zakresie zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa, etykietowania i oznaczania oraz wymogi informacyjne, których spełnienie umożliwia wprowadzenie do obrotu lub oddanie do użytku baterii na obszarze Unii. Dotychczasowa dyrektywa 2006/66/WE traci moc od 18 sierpnia 2025 r.

28 lipca 2023 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt nowego rozporządzenia dotyczącego bezpieczeństwa zabawek i uchylenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia

⁵ <https://uokik.gov.pl/system-nadzoru-ryнку#faq2553>

⁶ Np. Ustawa z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych (Dz.U. 2022 poz. 974)

⁷ Nie otrzymano danych dla Państwowej Inspekcji Pracy, Wyższego Urzędu Górniczego, Urzędów Morskich, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Inspekcji Transportu Drogowego.

⁸ Przeliczenia dokonano według średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w roku 2023 (1 EUR = 4,4536 PLN), zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P. poz. 1177)

⁹ Nie otrzymano danych dla Inspekcji Ochrony Środowiska

¹⁰ Dz. Urz. UE L 165 z 29.6.2023 r., str. 1

¹¹ Dz. Urz. UE L 191 z 28.7.2023 r., str. 1, data wejścia w życie: 17.08.2023 r.

18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek. Eksperti DNR wspierają w pracach nad tym aktem MRiT przekazując stanowiska do dokumentów i konsultując instrukcje. Celem projektu jest uproszczenie regulacji, dostosowanie do postępu technicznego, w tym możliwości szerokiego zastosowania narzędzi cyfrowych a także zwiększenie poziomu ochrony dzieci przed substancjami niebezpiecznymi znajdującymi się w zabawkach. Dokument zakłada m.in. rozszerzenie i doprecyzowanie obowiązków podmiotów gospodarczych (w tym dostawców internetowych platform handlowych), precyzuje kwestie obecności szkodliwych substancji chemicznych oraz wprowadza cyfrowy paszport produktu (zamiast deklaracji zgodności).

W 2023 r. odbyło się 1 posiedzenie (29 września) Komitetu Nadzoru Rynku i Zgodności Produktów, powołanego na podstawie art. 42 rozporządzenia (UE) 2019/1020, podczas którego omawiane były m.in. projekty aktów wykonawczych do rozporządzenia (UE) 2019/1020 oraz proces przygotowywania państw członkowskich do pełnego egzekwowania przepisów tego rozporządzenia. W 2023 r. przyjęto także rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/2712 z dnia 5 grudnia 2023 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 w zakresie uszczegółowienia informacji, które mają być przekazywane z krajowych systemów celnych do systemu informacyjnego i komunikacyjnego do celów nadzoru rynku w odniesieniu do produktów objętych procedurą celną dopuszczenie do obrotu¹².

4 Prezes UOKiK jako organ monitorujący system nadzoru rynku w Polsce

4.1 Realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu monitorującego system nadzoru rynku

4.1.1 Realizacja obowiązków sprawozdawczych wynikających z aktów unijnych

Od 2010 roku Prezes UOKiK sporządza i przekazuje KE oraz pozostałym państwom członkowskim UE raport w sprawie działań podjętych w zakresie nadzoru rynku nad wyrobami pirotechnicznymi¹³. 27 maja 2024 r. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów przyjął raport za 2023 rok, który, po przetłumaczeniu na język angielski, został 5 czerwca 2024 r. przekazany KE.

4.1.2 Przepływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami

Prezes UOKiK, na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 2 uosoz i art. 59 ust. 2 pkt 3 uosozinr, przekazuje OW informacje na temat wyrobów, które mogą nie spełniać wymagań, w przypadku gdy inny, niż IH, OW jest właściwy do zajęcia się sprawą (np. wyroby budowlane - NB, maszyny przemysłowe - PIP).

Liczba wniosków o kontrolę przekazywanych¹⁴ OW zależy od liczby uzasadnionych skarg i informacji pochodzących od konsumentów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń branżowych, a także od dostępnych środków finansowych poszczególnych OW, np. na przeprowadzenie często kosztownych i czasochłonnych badań laboratoryjnych w laboratoriach zewnętrznych.

Prezes UOKiK w 2023 r. przekazał OW informacje na temat 8 wyrobów¹⁵, które mogły nie

¹² Dz. Urz. UE L 2023/2712 z 6.12.2023, data wejścia w życie: 26.12.2023 r.

¹³ Art. 38 ust. 3 dyrektywy 2013/29/UE PE i Rady z 12 czerwca 2013 r. ws. harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 178 z 28.06.2013 r., str. 27), który stanowi, że „państwa członkowskie co roku informują Komisję o prowadzonych przez nie działaniach w zakresie nadzoru rynku” oraz art. 59 ust. 2 pkt 5 uosozinr.

¹⁴ Podstawa prawna to art. 40 ust. 1 uosoz i art. 64 ust. 1 uosozinr

¹⁵ Najczęściej urządzenia elektryczne, pojazdy mechaniczne, wyroby budowlane

spełniać wymagań oraz zlecił IH przeprowadzenie 39 kontroli interwencyjnych¹⁶ w stosunku do wyrobów, co do których istniało uzasadnione podejrzenie, że nie spełniają wymagań. Zlecenia dla IH najczęściej dotyczyły sprzętu elektrycznego, zabawek i urządzeń przeznaczonych dla konsumentów (np. elektronarzędzia).

W 2023 r. do DNR w obszarze nadzoru rynku wpłynęło od konsumentów, przedsiębiorców i ich stowarzyszeń oraz innych organów administracji publicznej 97 skarg, które zostały rozpatrzone poprzez podjęcie czynności wyjaśniających lub zlecenie kontroli oraz 133 zapytania, na które udzielono odpowiedzi (w 2022 r. odpowiednio 190 skarg i 148 zapytań). Najwięcej skarg i wystąpień dotyczyło sprzętu elektrycznego i zabawek.

4.1.3 Rejestr wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie

Na podstawie art. 61 ust. 7 uosozinr, Prezes UOKiK prowadzi rejestr wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie. W rejestrze gromadzone są dane umożliwiające identyfikację wyrobu oraz informacje o rodzaju i zakresie niezgodności z wymaganiami, środkach, jakie zastosowano w odniesieniu do wyrobu oraz zagrożeniach, jakie może spowodować. Prezes UOKiK dokonuje wpisu do rejestru niezwłocznie po otrzymaniu od OW kopii decyzji ostatecznych¹⁷ w zakresie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami, albo po uzyskaniu ostateczności przez wydane przez siebie decyzje nakładające obowiązki.

W 2023 r. Prezes UOKiK wpisał do rejestru 37 wyrobów, w tym głównie urządzenia elektryczne i elektroniczne (12 wyrobów), zabawki (11 wyrobów), a także urządzenia spalające paliwa gazowe (6 wyrobów) i wyroby budowlane (5 wyrobów). W tych segmentach rynku OW wykrywają najczęściej niezgodności i zachodzi konieczność zastosowania restrykcyjnych środków administracyjnych. Są to także obszary obejmujące najwięcej rodzajów wyrobów oferowanych głównie konsumentom.

W związku ze spełnieniem ustawowych przesłanek, Prezes UOKiK usunął w 2023 r. z rejestru rekordy dotyczące 26 wyrobów, które zostały wpisane w latach 2010-2023. Na 31 grudnia 2023 r. ogółem w rejestrze znajdowało się 688 pozycji¹⁸.

4.1.4 Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemu Safety Gate - RAPEX i ICSMS

W 2023 r. Prezes UOKiK przekazał za pomocą unijnego systemu RAPEX 151 notyfikacji dotyczących wyrobów stwarzających poważne zagrożenie, wykrytych na terenie Polski, które łącznie objęły 1 477 230 sztuk wyrobów.

Najliczniejszą grupą wyrobów notyfikowanych w 2023 r. były, tak jak w latach poprzednich, zabawki (81 notyfikacji). Jednocześnie wprowadzono do systemu 352 reakcje, czyli informacje o działaniach podjętych przez polskie organy kontroli wobec wyrobów zgłoszonych do systemu Safety Gate - RAPEX przez inne państwa członkowskie. Spośród notyfikacji innych państw członkowskich 155 dotyczyło wyrobów, które po raz pierwszy na rynek Unii Europejskiej wprowadziły polskie podmioty (w tym 118, gdzie producentami były polskie firmy). W związku z otrzymaniem informacji o polskich

¹⁶ Są to kontrole zlecone w związku z otrzymaniem bezpośrednio przez DNR uzasadnionych skarg od konsumentów i przedsiębiorców oraz sygnałów z innych instytucji (dane te nie zawierają zleceń przekazywanych na podstawie informacji z systemu ICSMS i RAPEX).

¹⁷ W przypadku organów nadzoru budowlanego chodzi o decyzje wydane na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2, ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1213).

¹⁸http://publikacje.uokik.gov.pl/hermes3_pub/Rejestr.ashx?Typ=WytrobNiezgodnyZZasadniczymiWymaganiami&DataWpisuOd=&DataWpisuDo=&NumerIdentyfikacyjny=&NazwaProduktu=&KodWytrobu=&Sort=&x=45&y=5

wyrobach stwarzających ryzyko, punkt kontaktowy podjął działania w przypadku 53 notyfikacji, w tym zlecił WIIH przeprowadzenie 14 kontroli, które skutkowały później wprowadzaniem reakcji do systemu. W przypadku pozostałych notyfikacji podejmowano czynności wyjaśniające lub przekazywano je właściwym organom kontroli.

W 2023 r. odbyły się trzy spotkania punktów kontaktowych systemu Safety Gate RAPEX (13 marca 2023 r., 11 października 2023 r. oraz 12 grudnia 2023 r.). W posiedzeniach brali udział przedstawiciele KE (DG JUST) oraz przedstawiciele krajowych punktów kontaktowych systemu Safety Gate RAPEX ze wszystkich państw członkowskich UE. Podczas spotkań omawiano funkcjonowanie systemu (np. platform informatycznych obsługujących system), a także przebieg i wyniki projektów (Coordinated Activities on the Safety of Products - CASP) oraz współpracy międzynarodowej.

System ICSMS jest podstawowym systemem wymiany informacji i gromadzenia oraz przetwarzania danych związanych z egzekwowaniem zadań nadzoru rynku na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/1020. Oznacza to, że OW wprowadzają do systemu dane, zgodnie z art. 34 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE) 2019/1020 (m.in. informacje o wynikach kontroli, zastosowanych środkach, czy sprawozdania z badań oraz informacje o podjętych przez podmioty działaniach naprawczych).

W 2023 r. państwa członkowskie UE w ramach procedury ochronnej (zgłoszenie informujące KE i pozostałe państwa o niezgodnościach oraz zastosowanych środkach wobec wyrobów mogących występować również na rynkach innych państw członkowskich) notyfikowały 61 wyrobów będących w zakresie właściwości Inspekcji Handlowej (najczęściej zabawki i sprzęt elektryczny). DNR wraz z IH monitorował polski rynek online pod kątem ofert takich wyrobów. W 2023 r. w systemie ICSMS do UOKiK wpłynęło również 11 wniosków o pomoc wzajemną na podstawie art. 22-24 (rozdział VI) rozporządzenia (UE) 2019/1020. Wnioski dotyczyły głównie zabawek, w których stwierdzono niezgodności formalne w oznakowaniu i instrukcjach, a także poważne ryzyko upadku i obrażeń fizycznych oraz, ze względu na przekroczony poziom migrujących nitrozoamin, zagrożenie rakotwórcze i genotoksyczne. W rezultacie działań UOKiK 49 podmiotów gospodarczych udostępniających je na polskim rynku podjęło działania, w tym często dobrowolnie wycofało te wyroby z obrotu lub wyeliminowało stwierdzone niezgodności. W 2023 r. UOKiK wprowadził 34 reakcje na otrzymane notyfikacje, zgłosił 22 klauzule ochronne (zabawki i sprzęt elektryczny), przestał przez funkcjonalność ICSMS 215 powiadomień o wyrobach, co do których istnieje znaczne prawdopodobieństwo, że mogą nie spełniać wymagań do organów nadzoru rynku państw członkowskich, w których wyroby były oferowane. Natomiast WIIH wprowadziły do systemu ICSMS 153 notyfikacje dotyczące skontrolowanych wyrobów (najczęściej zabawki i sprzęt elektryczny)¹⁹.

UOKiK jako krajowy punkt kontaktowy ds. systemu ICSMS pełni funkcję administratora krajowego. Działania w 2023 r. skupiały się na szkoleniach użytkowników systemu oraz wspieraniu ich w obsłudze systemu (np. przy zakładaniu kont dla nowych użytkowników, wprowadzaniu danych).

4.1.5 Inne krajowe działania UOKiK w nadzorze rynku

11-13 grudnia 2023 r. odbyło się spotkanie i warsztaty dla koordynatorów KAS ds. nadzoru rynku oraz przedstawicieli Inspekcji Handlowej. W spotkaniu, mającym na celu omówienie problemów

¹⁹ Dostępne dla konsumentów za pomocą części zewnętrznej ICSMS dostępnej na stronie KE <https://webgate.ec.europa.eu/icsms/public/productSearch.jsp?locale=pl>

i dobrych praktyk współpracy na szczeblu lokalnym, w szczególności w zakresie wspólnych działań kontrolnych, wzięli udział także przedstawiciele DNR. Program obejmował m.in. szkolenie dotyczące wymagań dla pomp ciepła, przeprowadzone przez przedstawicieli Instytutu Ochrony Środowiska - Państwowego Instytutu Badawczego oraz omówienie wyników i doświadczeń wynikających ze wspólnych akcji kontrolnych, przedstawienie propozycji przyszłych wspólnych działań, a także wykorzystanie narzędzi analitycznych, tj. Platformy Koordynacji i Wymiany Danych Single Window.

4.2 Współpraca wewnątrzunijna UOKiK w nadzorze rynku

Rozporządzenie (UE) 2019/1020 zwraca szczególną uwagę na konieczność wspólnego działania europejskich organów nadzoru rynku w systemie globalnej gospodarki.

W 2023 r. przedstawiciele DNR wzięli udział w 5 spotkaniach Unijnej Sieci ds. Zgodności Produktów utworzonej na podstawie art. 29 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1020 (24 stycznia, 24 marca, 31 maja, 7 lipca i 6 listopada). Ponadto 26 września 2023 r. odbyło się połączone posiedzenie Unijnej Sieci ds. Zgodności Produktów oraz Sieci ds. Bezpieczeństwa Konsumentów (utworzonej na podstawie dyrektywy 2001/95/WE ws. ogólnego bezpieczeństwa produktów). Celem tych spotkań było ujednolicenie podejścia do działań nadzoru rynku, zarówno w obszarze zharmonizowanym, jak i niezharmonizowanym, oraz horyzontalne spojrzenie na pojawiające się problemy (np. handel elektroniczny).

Przedstawiciele DNR wzięli udział w spotkaniach grup ADCO w zakresie: wyrobów pirotechnicznych (24-25 maja oraz 7-8 listopada), sprzętu elektrycznego (10-11 maja oraz 23-25 października), ekoprojektu i etykietowania energetycznego (27-29 czerwca), RoHS (12-13 kwietnia oraz 11-12 października), środków ochrony indywidualnej (6-7 czerwca) oraz zabawek (17 stycznia, 21-22 czerwca i 26 października). Posiedzenia tych grup służą omówieniu problemów z jakimi spotykają się organy nadzoru rynku realizując nadzór rynku oraz ujednoliceniu tych działań.

Ponadto przedstawiciele OW wzięli udział w spotkaniach grup ADCO:

- PIP - w zakresie urządzeń ciśnieniowych i bezpieczeństwa maszyn,
- UKE - w zakresie urządzeń radiowych i kompatybilności elektromagnetycznej,
- WUG - w zakresie materiałów wybuchowych do użytku cywilnego, urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem, bezpieczeństwa maszyn oraz urządzeń elektrycznych,
- GUNB - w zakresie wyrobów budowlanych,
- GIOŚ - w zakresie emisji hałasu.

DNR uczestniczy w następujących projektach finansowanych przez Komisję Europejską:

- JAHARP2021-07 Circular saws - w ramach którego zaplanowano kontrole i badania laboratoryjne próbek ręcznych pił tarczowych z napędem elektrycznym. Projekt jest realizowany wspólnie z 8 innymi państwami (Chorwacja, Finlandia, Hiszpania, Irlandia, Łotwa, Niderlandy, Niemcy oraz Portugalia) i koncentruje się na sprawdzeniu zgodności i bezpieczeństwa ręcznych pił tarczowych z napędem elektrycznym. W ramach projektu przewidziano badania laboratoryjne łącznie 70 ręcznych pił tarczowych. Projekt rozpoczął się w sierpniu 2022 r. a zakończy się w lipcu 2024 roku.
- JAHARP2021-09 E-Commerce Surveillance - w ramach którego zaplanowano działania dotyczące rynku e-commerce (sprzedaż internetowa urządzeń gospodarstwa domowego).

W projekcie wzięło udział 9 organów nadzoru rynku z 8 państw (Belgia, Irlandia, Włochy, Łotwa, Litwa, Polska, Portugalia i Hiszpania). Projekt koncentrował się na przeglądzie dotychczasowych rekomendacji i regulacji w tej tematyce oraz przygotowaniu nowych z uwzględnieniem bieżących zmian. Projekt rozpoczął się w czerwcu 2022 r. a zakończył w maju 2024 roku. Efektem projektu jest poprawa uwidoczniania etykiet energetycznych i kart informacyjnych produktów na stronach sklepów internetowych.

- Projekt Twiningowy - GE 21 NDICI EC 01 23 “Advancing the Capacities of the Market Surveillance Agency of Georgia”, który rozpoczął się 1 października 2023 r. i potrwa 21 miesięcy (do czerwca 2025 r.). Celem projektu jest wsparcie tworzącego się systemu nadzoru rynku w Gruzji, w tym poprzez szkolenia praktyczne, pomoc w dostosowywaniu przepisów Gruzji do prawodawstwa unijnego, doradztwo w zakresie zarządzania oraz komunikacji gruzińskiemu organowi nadzoru rynku (LEPL MSA - Legal Entity of Public Law Market Surveillance Agency).
- EUCASP2022 - w ramach którego przeprowadzono kontrole i badania laboratoryjne próbek plastikowych zabawek (EUCASP2022 - *chemistry in toys*) oraz adapterów podróżnych (EUCASP2022 - *travel adaptors*). Działania były realizowane wspólnie z innymi państwami Unii Europejskiej (Austria, Estonia, Francja, Irlandia, Hiszpania, Malta, Słowacja, Szwecja). Głównym celem kampanii było rozpoznanie tych segmentów rynku, które mogą być najbardziej narażone na wystąpienie niezgodności zagrażających bezpieczeństwu konsumentów, a także zachęcenie do wymiany doświadczeń i ustalenie najlepszych praktyk, w celu wypracowania jednolitego podejścia przez organy nadzoru rynku. Przebadano 94 próbki plastikowych zabawek (nieprawidłowości chemiczne stwierdzono w 8) oraz 73 adaptery podróżne (nieprawidłową konstrukcję stwierdzono w 58). Projekt wystartował w marcu 2022 r. i zakończył we wrześniu 2023 r.

5 Współpraca między KAS a OW

Skuteczną i szybką formą eliminowania wyrobów sprowadzanych z krajów trzecich, stwarzających ryzyko dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, jest zatrzymywanie ich przez funkcjonariuszy organów celno-skarbowych przed dopuszczeniem do obrotu.

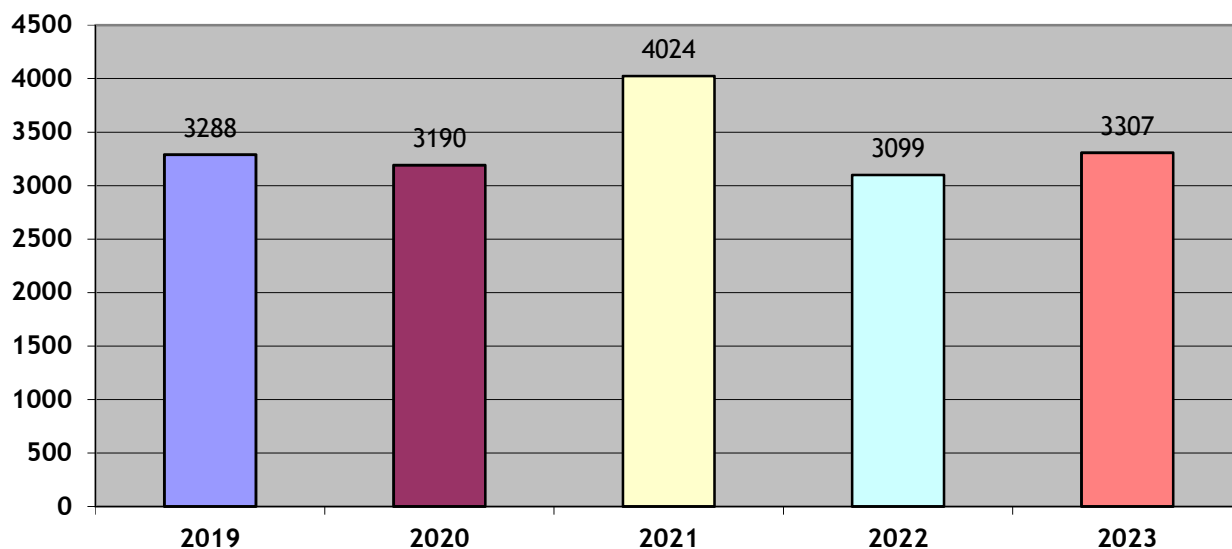
Współpraca między organami celno-skarbowymi a organami nadzoru rynku odbywa się na podstawie przepisów rozdziału VII rozporządzenia (UE) 2019/1020 - Produkty wprowadzane na rynek (art. 25-28), gdzie określono procedurę przepływu informacji, kryteria zawieszenia dopuszczenia wyrobów do obrotu na terenie Unii Europejskiej oraz środki stosowane, w związku z wykryciem wyrobów niespełniających wymagań.

Organy celno-skarbowe, w przypadku wystąpienia przesłanek określonych w art. 26 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1020, mogą zwrócić się do organu nadzoru rynku, właściwego ze względu na lokalizację i przedmiot wniosku o stwierdzenie czy wyrób spełnia wymagania. Stwierdzenie niespełnienia przez wyrób wymagań, powoduje niedopuszczenie go do swobodnego obrotu. Jednocześnie organy nadzoru rynku mogą wskazać zakres działań, jaki należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności. W konsekwencji, na wniosek importera, funkcjonariusz celno-skarbowy może wyrazić zgodę na dokonanie stosownych działań naprawczych, mających na celu wyeliminowanie niezgodności w ramach właściwej procedury celnej. Skuteczne podjęcie przez importera tych działań oraz spełnienie pozostałych wymagań procedury celnej, skutkuje

dopuszczeniem wyrobu do obrotu.

Na poniższym wykresie przedstawiono szczegółowe dane statystyczne dot. liczby reakcji OW na wnioski KAS w danym roku sprawozdawczym.

Wykres 1. Liczba reakcji OW na wnioski KAS w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

W 2023 r. OW zareagowały na wnioski organów celno-skarbowych 3 307 razy. Względem 2022 r. zanotowano 6,7 proc. wzrost. W 2 819 przypadkach OW wskazały na niezgodności wyrobów z obowiązującymi wymaganiami (w 2022 r. stwierdzono 2 549 takich przypadków). Liczba wniosków jest uzależniona od priorytetów przyjętych przez KAS oraz poszczególne OW, a także od wielkości importu.

Najwięcej reakcji zanotowała IH (1 548, najwięcej dotyczyło sprzętu elektrycznego - 570 opinii, w tym na zgodność z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym²⁰). Drugim OW, który w 2023 r. najczęściej był konsultowany przez KAS, był Prezes UKE. W tym przypadku najwięcej reakcji dotyczyło niezgodności dot. kompatybilności elektromagnetycznej - czyli możliwości negatywnego wpływu na siebie pracujących urządzeń (720 opinii). Szczegółowe dane dotyczące współpracy OW przedstawiono w poniższej tabeli.

²⁰ Dz. Urz. UE L 174 z 01.07.2011 r., str. 88; dalej: dyrektywa RoHS

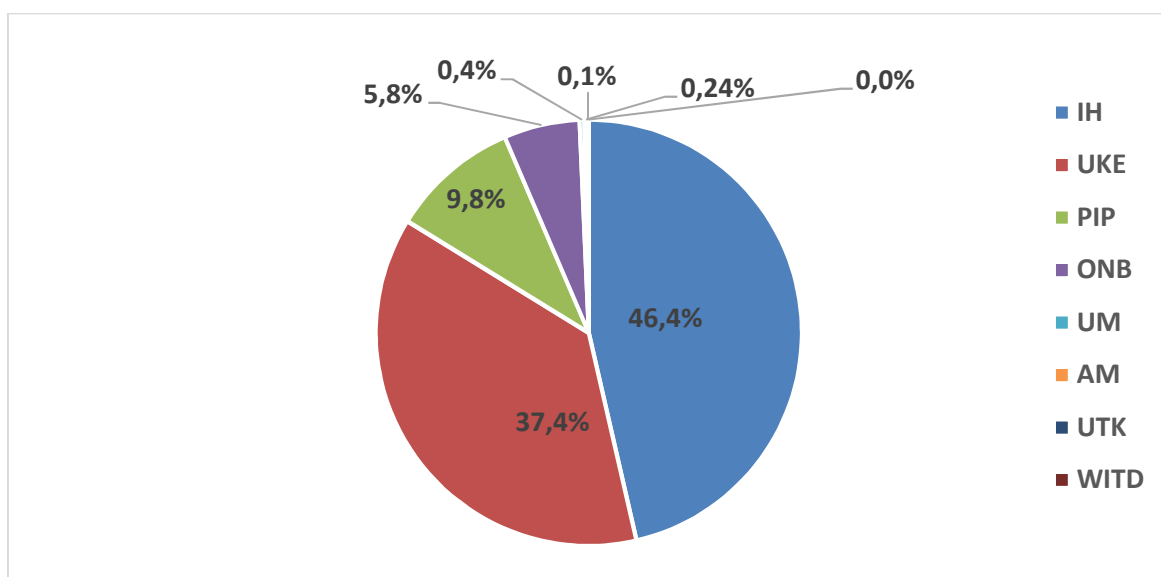
Tabela 1. Liczba wniosków KAS do OW w 2023 roku

Lp.	Nazwa OW	Liczba wniosków o wydanie opinii ²¹	Liczba reakcji negatywnych	Liczba reakcji pozytywnych
1.	IH	1 548	1 291	257
2.	Prezes UKE	1 247	1 140	107
3.	PIP	326	221	95
4.	organy nadzoru budowlanego	192	152	21
5.	Dyrektorzy UM	12	8	4
6.	administracja miar	8	6	2
7.	Prezes UTK	2	0	2
8.	WITD	1	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Procentowy udział OW w liczbie reakcji przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 2. Udział OW w liczbie reakcji w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

W 2023 r. DNR i WIIH brał udział w 3 projektach realizowanych we współpracy z Krajową Administracją Skarbową. Badania laboratoryjne prowadzone w ramach projektów były finansowane z budżetu UOKiK.

W ramach projektu dot. okularów przeciwsłonecznych oceniono 196 modeli (ok. 500 tys. sztuk). Zakwestionowano 186 wyrobów, ok. 465 tys. sztuk nie zostało dopuszczonych do obrotu²².

W ramach projektu dot. grilli wielorazowych oceniono 21 modeli (23 478 sztuk).

²¹ Jeden wniosek mógł dotyczyć wyrobu objętego więcej niż jedną dyrektywą oraz kilku wyrobów. OW nie wymienione w tabeli nie otrzymały w 2023 r. wniosków o opinię od funkcjonariuszy KAS (IOŚ, WUG).

²² Ze szczegółami można zapoznać się pod adresem: <https://uokik.gov.pl/okulary-przeciwsłoneczne-kontrola-uokik-ih-i-kas>

Zakwestionowano 17 wyrobów, 20 928 sztuk nie zostało dopuszczonych do obrotu²³.

W ramach projektu dotyczącego bezpieczeństwa wyrobów pirotechnicznych kl. F1-F3 ocenie poddano łącznie 88 modeli (łącznie: 1 814 791 sztuk). W wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono, że 2 próbki nie spełniały wymagań. Oznacza to niedopuszczenie na rynek unijny 37 188 sztuk wadliwych fajerwerków. Łącznie, z uwagi na nieprawidłowości o charakterze formalnym i konstrukcyjnym, nie dopuszczono do obrotu 41 712 sztuk wyrobów pirotechnicznych²⁴.

6 Zagregowane statystyki krajowego systemu nadzoru rynku

Ogółem 10 niezależnych inspekcji przeprowadziło 3 394 kontroli w obszarze objętym raportem, podczas których skontrolowano łącznie 5 925 wyrobów, kwestionując 2 008 z nich (33,9 proc.). Łącznie w 2023 roku wszczęto 621 postępowań administracyjnych w sprawie wyrobów niespełniających wymagań lub stwarzających zagrożenie. Ogółem, w 438 przypadkach przedsiębiorcy podjęli skuteczne działania naprawcze, co pozwoliło na umorzenie postępowań²⁵. W 31 przypadkach nałożono kary pieniężne w łącznej wysokości 588 026 zł²⁶ na podmioty gospodarcze, które naruszyły przepisy systemu nadzoru rynku.

Najwięcej wyrobów skontrolowały organy nadzoru budowlanego: 2 247 wyroby, co stanowi 37,9 proc. wszystkich objętych kontrolą przez OW, również najwięcej postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów niespełniających wymagań wszczęły ONB (319 postępowań, co stanowi 51,4 proc. wszystkich postępowań wszczętych przez OW w 2023 r.).

Badaniom laboratoryjnym poddano łącznie 1 566 wyroby, wyniki były negatywne w 328 przypadkach (20,9 proc. zbadanych). Najwięcej wyrobów przebadala IH (721), UKE (331) oraz NB (259).

W poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze dane zagregowane dotyczące systemu nadzoru rynku w Polsce w 2023 roku.

Tabela 2. Zestawienie działań podjętych przez poszczególne OW w 2023 roku w systemie nadzoru rynku

Organ	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych	Liczba wszczętych postępowań
Inspekcja Handlowa (IH)	1 154	1 290	552	178 ²⁷
Organy Nadzoru Budowlanego (NB)	860	2 247	631	319
Państwowa Inspekcja Pracy (PIP)	744	758	465	20
Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	209	213	0	0

²³ Ze szczegółami można zapoznać się pod adresem: <https://uokik.gov.pl/ostatnie-grillowanie-kontrola-uokik-ih-i-kas>

²⁴ Ze szczegółami można zapoznać się pod adresem: <https://uokik.gov.pl/wystrzalowa-noc-kontrola-fajerwerkow-inspekcji-handlowej-i-krajowej-administracji-skarbowej>

²⁵ Decyzje mogły dotyczyć także wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

²⁶ Kary zostały nałożone przez Prezesa UOKiK i Prezesa UKE

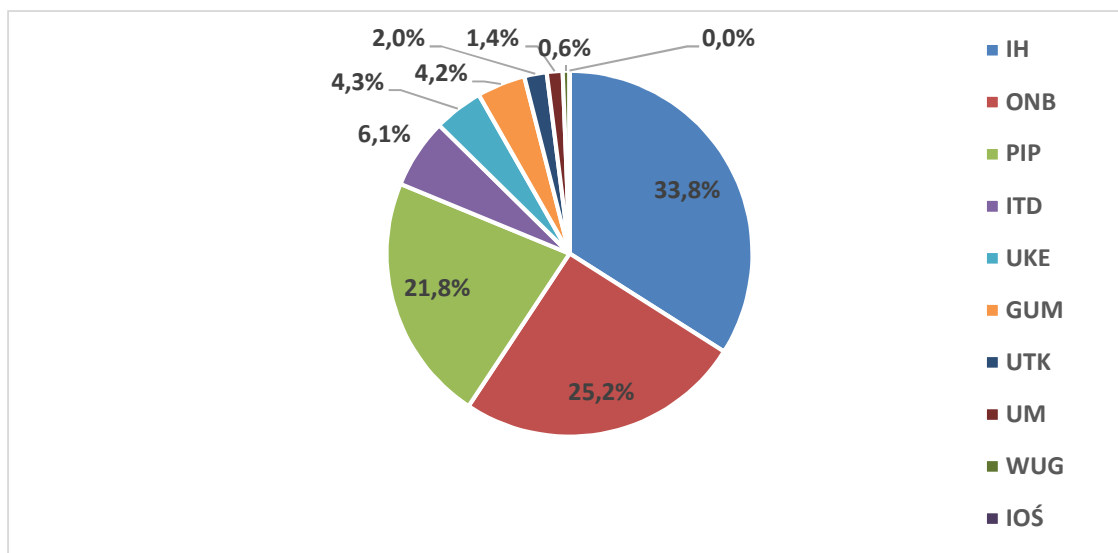
²⁷ Wszczęcia na podstawie art. 76 uosozin i art. 41 uosoz.

Organ	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych	Liczba wszczętych postępowań
Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)	148	759	351	104
Główny Urząd Miar (GUM)	145	408	4	0
Urząd Transportu Kolejowego (UTK)	68	68	0	0
Urzędy Morskie (UM)	47	141	5	0
Wyższy Urząd Górniczy (WUG)	19	41	0	0
Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ)	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

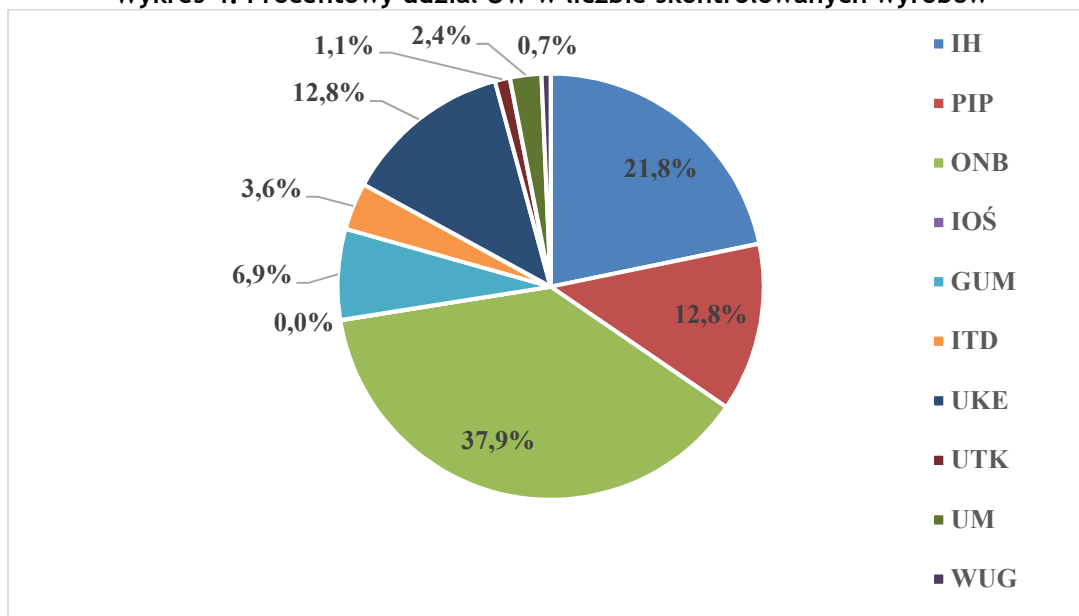
Procentowy udział OW w liczbie przeprowadzonych kontroli przedstawiono na poniższym wykresie 3. Natomiast procentowy udział OW w liczbie skontrolowanych wyrobów przedstawiono na wykresie 4. W kolejnych tabelach przedstawiono pozostałe szczegółowe dane zagregowane w podziale na poszczególne akty prawne z obszaru systemu nadzoru rynku.

Wykres 3. Procentowy udział OW w przeprowadzonych kontrolach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Wykres 4. Procentowy udział OW w liczbie skontrolowanych wyrobów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Tabela 3. Zestawienie zagregowanych danych dotyczących kontroli przeprowadzonych przez OW w 2023 roku w podziale na poszczególne akty prawne z obszaru systemu nadzoru rynku²⁸

Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
1.	Rozporządzenie ws. wyrobów budowlanych	2 247	631
2.	Dyrektywa bezpieczeństwo zabawek	701	331
3.	Dyrektywa bezpieczeństwo maszyn	546	361
4.	Dyrektywa niskonapięciowa	433	225
5.	Dyrektywa kompatybilność elektromagnetyczna	383	167
6.	Dyrektywa urządzenia radiowe	302	170
7.	Dyrektywa przyrządy pomiarowe	294	3
8.	Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej	250	79
9.	Dyrektywa ws. transportowych urządzeń ciśnieniowych	228	0
10.	Dyrektywa ws. ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	135	38
11.	Dyrektywa nieautomatyczne urządzenia wagowe	114	1
12.	Dyrektywa ekoprojekt	98	20
13.	Rozporządzenie ws. etykietowania energetycznego	66	17
14.	Dyrektywa dot. wyposażenia morskiego	71	1

²⁸ Liczba skontrolowanych wyrobów przypisanych do poszczególnych aktów z tabeli 2 nie stanowi sumy liczby skontrolowanych wyrobów przedstawionej w tabeli 1 ze względu na fakt, że jeden wyrób może podlegać przepisom kilku aktów prawnych oraz może nie spełniać różnych wymagań.

Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
15.	Dyrektywa dot. rekreacyjnych jednostek pływających i skuterów wodnych	70	4
16.	Dyrektywa urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem	46	12
17.	Dyrektywa urządzenia ciśnieniowe	39	27
18.	Dyrektywa interoperacyjność systemu kolei we Wspólnocie	39	0
19.	Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe	37	28
20.	Dyrektywa ws. wyrobów pirotechnicznych	19	6
21.	Dyrektywa koleje linowe do przewozu osób	14	0
22.	Dyrektywa emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń	10	5
23.	Dyrektywa proste zbiorniki ciśnieniowe	7	4
24.	Dyrektywa materiały wybuchowe do użytku cywilnego	3	0
25.	Dyrektywa urządzenia dźwigowe	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

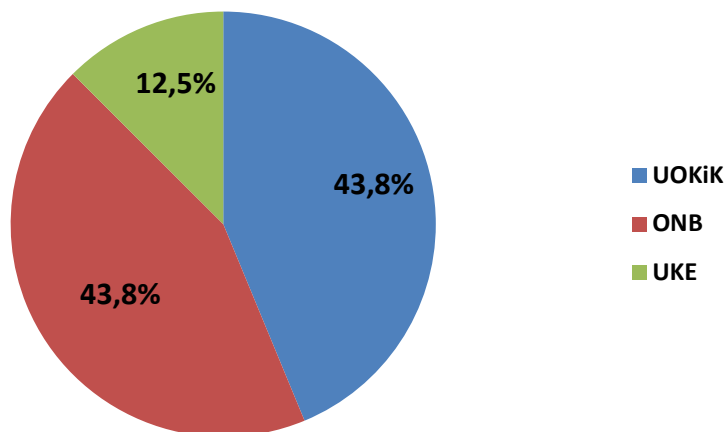
Tabela 4. Liczba decyzji administracyjnych wydanych przez OW w 2023 roku w podziale na poszczególne akty prawne z obszaru systemu nadzoru rynku

Lp.	Tytuł aktu zharmonizowanego	Liczba decyzji nakładających obowiązki	Liczba decyzji umorzeniowych
1.	Rozporządzenie ws. wyrobów budowlanych - CPR	21	235
2.	Dyrektywa bezpieczeństwo zabawek - TOYS	9	57
3.	Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe - GAR	7	4
4.	Dyrektywa kompatybilność elektromagnetyczna - EMC	6	78
5.	Dyrektywa niskonapięciowa - LVD	4	14
6.	Dyrektywa bezpieczeństwo maszyn - MD	2	14
7.	Dyrektywa ws. ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym - RoHS II	0	15
8.	Dyrektywa urządzenia radiowe - RED	0	11
9.	Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej - PPE	0	5
10.	Dyrektywa wyroby pirotechniczne PAD	0	3
11.	Dyrektywa ekoprojekt - ErP	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

Procentowy udział OW w liczbie wydanych decyzji nakładających obowiązki przedstawiono na poniższym wykresie 5. Najwięcej decyzji nakładających obowiązki wydali: Prezes UOKiK oraz ONB (po 21).

Wykres 5. Procentowy udział OW w liczbie wydanych decyzji nakazowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

7 Działania podejmowane przez OW, w tym realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu nadzoru rynku

Zapewnianie bezpieczeństwa oraz ochrona zdrowia i życia użytkowników wyrobów nieżywnościowych jest procesem ciągłym. Realizując powierzone zadania, w miarę posiadanych zasobów, OW podejmują działania mające skutecznie wyeliminować z obrotu wyroby potencjalnie stwarzające poważne zagrożenie, przede wszystkim ze względu na niespełnianie wymagań technicznych określonych w obowiązujących przepisach unijnych i normach zharmonizowanych.

Należy jednak pamiętać, że każda z instytucji zaangażowanych w system (OW oraz UOKiK) wykonuje równocześnie inne zadania, do których została powołana, np. inspektorzy IH, oprócz działań w nadzorze rynku, m.in. kontrolują jakość paliw, usług świadczonych konsumentom lub legalność prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze.

Przy ograniczanych zasobach (finansowych i kadrowych), OW i UOKiK co roku, na podstawie analizy ryzyka, ustalają priorytety kontroli. Starają skupiać się na prowadzeniu regularnych działań kontrolnych biorąc pod uwagę m.in.:

- poziom i rodzaj wykrytych niezgodności podczas kontroli w latach poprzednich;
- powszechność występowania danego wyrobu (w tym dostępność dla szczególnie wrażliwych grup odbiorców - dzieci, osób starszych, sezonowość, modę/popularność);
- wyniki analiz skarg i zgłoszeń konsumentów, przedsiębiorców i ich stowarzyszeń oraz zapytań mediów;
- propozycje zgłaszane przez inne instytucje administracji (np. wojewodów czy KAS).

Obszary, w których nie prowadzono działań kontrolnych w 2023 roku, obejmują wyroby, co do których w poprzednich latach nie stwierdzano poważnych niezgodności. Jednocześnie kontrole wyrobów na zgodność z wymaganiami są prowadzone w miarę napływających od konsumentów czy

przedsiębiorców zgłoszeń o wypadkach lub sygnałów o występowaniu potencjalnych nieprawidłowości.

Szczegółowe dane dotyczące kontroli i postępowań administracyjnych w podziale na poszczególne obszary przedstawiono poniżej²⁹. Analizując poniższe dane, należy brać pod uwagę następujące założenia:

- a) wyrób może jednocześnie podlegać wymaganiom kilku aktów zharmonizowanych, zatem niezgodność dotycząca takiego wyrobu została wykazana w każdej z nich oraz mogła zajść sytuacja, że wyrób jednocześnie nie spełniał kilku wymagań;
- b) liczba kontroli może nie sumować się, ze względu na fakt, że jedna kontrola mogła dotyczyć wyrobów objętych przepisami kilku aktów zharmonizowanych.

7.1 Inspekcja Handlowa i Prezes UOKiK

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 1 uosozinr, WIIH prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 1 uosoz, prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Jednocześnie kontrole produktów związanych z energią odbywają się na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią. Natomiast Prezes UOKiK prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 1 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 1 uosoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

W 2023 roku w obszarze systemu nadzoru rynku zrealizowano następujące tematy kontroli:

- bezpieczeństwo zabawek;
- efektywność energetyczna - sprzęt AGD i źródła światła;
- bezpieczeństwo urządzeń spalających paliwa gazowe - grille oraz kuchenki gazowe przenośne i turystyczne;
- bezpieczeństwo sprzętu elektrycznego - płyty indukcyjne, oprawy oświetleniowe i grille elektryczne;
- środki ochrony indywidualnej - okulary przeciwsłoneczne oraz kaski ochronne;
- bezpieczeństwo wyrobów pirotechnicznych.

Kontrole

Poza planowymi kontrolami, Inspekcja Handlowa realizuje również kontrole własne i interwencyjne, wynikające m.in. z otrzymywanych skarg konsumentów i przedsiębiorców.

W 2023 roku inspektorzy Inspekcji Handlowej przeprowadzili łącznie **1 154** kontroli (w 2022 r. - 1 129, wzrost o 2,2 proc.), podczas których łącznie skontrolowali **1 290** wyrobów (w 2022 r. - 1 746, spadek o 26,1 proc.). Największa liczba kontroli i w rezultacie najwięcej zastrzeżeń dotyczyło zabawek. Kwestionowano je z uwagi na niezgodności dotyczące oznakowania, instrukcji, ostrzeżeń oraz pod względem konstrukcyjnym (np. obecność małych elementów), jak i spełniania wymagań chemicznych (np. obecność ftalanów³⁰). Badaniom laboratoryjnym poddano 721 wyrobów. Negatywne

²⁹ Dane uszeregowano ze względu na liczbę przeprowadzonych kontroli w danym obszarze, w układzie malejącym.

³⁰ Ftalany to zmiękczacze, których dodatek do plastikowego materiału powoduje nadanie elastyczności. Dopuszczalne stężenie ftalanów w zabawkach to 0,1% w stosunku do masy materiału z dodatkiem plastyfikatorów. Występowanie tych związków w stężeniach wyższych niż dopuszczalne jest niebezpieczne dla dzieci.

wyniki stwierdzono w przypadku 192 wyrobów (26,6 proc.). Zabawki przebadano najliczniej, z uwagi na fakt, że w swojej strukturze UOKiK posiada własne laboratoria. W akredytowanych laboratoriach komercyjnych badano: sprzęt elektryczny, urządzenia spalające paliwa gazowe, a także środki ochrony indywidualnej, i wyroby pirotechniczne (łącznie 202 próbki).

Stwierdzone nieprawidłowości

Łącznie zakwestionowano 552 wyroby (w 2022 r. - 745), w tym: 232 w zakresie nieprawidłowości o charakterze konstrukcyjnym, 336 w zakresie formalnym (np. oznakowanie, instrukcje), 130 w zakresie deklaracji zgodności i 156 w pozostałych zakresach³¹.

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z wymaganiami formalnymi stwierdzono w przypadku zabawek (221 wyrobów - 35,9 proc. skontrolowanych), sprzętu elektrycznego³² (77 wyrobów - 24,1 proc. skontrolowanych) i urządzeń spalających paliwa gazowe³³ (15 wyrobów - 48,4 proc. skontrolowanych). W 2022 roku największy odsetek wyrobów niezgodnych z wymaganiami formalnymi stwierdzono w przypadku zabawek (108 wyrobów - 18,1 proc. skontrolowanych), sprzętu elektrycznego (97 wyrobów - 28,3 proc. skontrolowanych) i środków ochrony indywidualnej (56 wyrobów - 33,7 proc. skontrolowanych).

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym stwierdzono w przypadku zabawek (160 wyrobów - 26 proc. skontrolowanych wyrobów) i sprzętu elektrycznego (63 wyroby - 19,7 proc. skontrolowanych wyrobów).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2023 roku Prezes UOKiK otrzymał od wojewódzkich inspektorów IH 213 akt kontroli dotyczących³⁴ 228 wyrobów.

Z uwagi na podjęcie przez przedsiębiorców, w toku prowadzonych przez Prezesa UOKiK postępowań administracyjnych, dobrowolnych działań naprawczych (dobrowolne wycofanie wyrobu z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), wydano 95 decyzji umarzających. Jednocześnie w 2023 roku Prezes UOKiK wydał 21 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami (największa liczba decyzji dotyczyła zabawek - 9). Ponadto decyzje nakazujące wycofanie wyrobów nakładały również na stronę postępowania obowiązek powiadomienia konsumentów o wprowadzeniu do obrotu niezgodnych wyrobów w formie ogłoszenia w środkach masowego przekazu, wliczając Internet.

Tabela 5. Kontrole przeprowadzone przez IH w 2023 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. bezpieczeństwa zabawek (TOYS)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	615
Liczba skontrolowanych wyrobów	701
Liczba zakwestionowanych wyrobów	331
Dyrektywa niskonapięciowa (LVD)	

³¹ Brak lub nieprawidłowe oznakowanie CE, brak lub nieprawidłowa karta produktu lub etykieta, inne nieprawidłowości wynikające z unijnego prawodawstwa harmonizacyjnego.

³² M.in. sprzęt gospodarstwa domowego.

³³ M.in. grille.

³⁴ Przekazanie akt kontroli przez WIIH nie oznacza wszczęcia postępowania. Postępowania są wszczynane dopiero po analizie akt i uznaniu zasadności wniosku o wszczęcie.

Liczba przeprowadzonych kontroli	234
Liczba skontrolowanych wyrobów	262
Liczba zakwestionowanych wyrobów	112
Dyrektywa dot. niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (RoHS II)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	86
Liczba skontrolowanych wyrobów	135
Liczba zakwestionowanych wyrobów	38
Rozporządzenie ws. etykietowania energetycznego	
Liczba przeprowadzonych kontroli	67
Liczba skontrolowanych wyrobów	66
Liczba zakwestionowanych wyrobów	17
Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	53
Liczba skontrolowanych wyrobów	52
Liczba zakwestionowanych wyrobów	16
Dyrektywa dot. bezpieczeństwa maszyn (MD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	35
Liczba skontrolowanych wyrobów	20
Liczba zakwestionowanych wyrobów	8
Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe (GAR)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	31
Liczba skontrolowanych wyrobów	26
Liczba zakwestionowanych wyrobów	19
Dyrektywa dot. wyrobów pirotechnicznych (PAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	19
Liczba skontrolowanych wyrobów	19
Liczba zakwestionowanych wyrobów	6
Dyrektywa Ekoprojekt (ErP)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	9
Liczba skontrolowanych wyrobów	9
Liczba zakwestionowanych wyrobów	6

Dyrektywa dot. prostych zbiorników ciśnieniowych (SPVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	2
Liczba skontrolowanych wyrobów	0
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. urządzeń ciśnieniowych (PED)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	2
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba przeprowadzonych kontroli	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez WIIH

7.2 Państwowa Inspekcja Pracy

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 2 uosozinr, inspektorzy pracy prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 2 uosoz prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Natomiast okręgowi inspektorzy pracy prowadzą postępowania, zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 2 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 2 uosoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2023 roku przeprowadzono **744** kontrole (w 2022 r. - 655, wzrost o 13,6 proc.), działaniami kontrolnymi w zakresie aktów zharmonizowanych podlegających kompetencjom PIP objęto 758 wyrobów (w 2022 r. - 783, spadek o 3,2 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Najczęściej występujące nieprawidłowości to: brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE, brak lub nieprawidłowe sporządzenie dokumentacji technicznej oraz niezgodności z zasadniczymi wymaganiami m.in. w zakresie instrukcji użytkowania, oznaczeń na wyrobach, wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Okręgowi inspektorzy pracy wszczęli w 2023 roku **20** postępowań administracyjnych, w tym w trakcie **18** postępowań przedsiębiorcy podjęli działania naprawcze i wydano decyzje umorzeniowe.

Tabela 6. Kontrole przeprowadzone przez PIP w 2023 roku w podziale akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. bezpieczeństwa maszyn (MD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	441
Liczba skontrolowanych wyrobów	502
Liczba zakwestionowanych wyrobów	353

Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	164
Liczba skontrolowanych wyrobów	195
Liczba zakwestionowanych wyrobów	63
Dyrektywa niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	101
Liczba skontrolowanych wyrobów	167
Liczba zakwestionowanych wyrobów	113
Dyrektywa dot. urządzeń ciśnieniowych (PED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	31
Liczba skontrolowanych wyrobów	37
Liczba zakwestionowanych wyrobów	27
Dyrektywa dot. urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	14
Liczba skontrolowanych wyrobów	15
Liczba zakwestionowanych wyrobów	12
Rozporządzenie ws. urządzeń spalających paliwa gazowe (GAR)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	9
Liczba skontrolowanych wyrobów	11
Liczba zakwestionowanych wyrobów	9
Dyrektywa dot. emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	8
Liczba skontrolowanych wyrobów	10
Liczba zakwestionowanych wyrobów	5
Dyrektywa dot. prostych zbiorników ciśnieniowych (SPVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	4
Liczba skontrolowanych wyrobów	4
Liczba zakwestionowanych wyrobów	4
Dyrektywa dot. urządzeń dźwigowych (LIFTS)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	1

Liczba skontrolowanych wyrobów	1
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Pracy

7.3 Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 3 usozinr, Prezes UKE prowadzi kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 3 usoz prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Natomiast Prezes UKE prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 3 usozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 1 usoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2023 roku przeprowadzono **148** kontroli (w 2022 r. - 147, wzrost o 0,7 proc.), działaniami kontrolnymi w zakresie aktów zharmonizowanych podlegających kompetencjom UKE objęto **759** wyrobów (w 2022 r. - 752, wzrost o 0,9 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **351** wyrobów, w tym 81 nie przeszło pozytywnie badań laboratoryjnych. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły: deklaracji zgodności oraz dokumentacji towarzyszącej wyrobowi (np. instrukcji obsługi).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Wszczęto **104** postępowania administracyjne, wydano **90** decyzji umorzeniowych oraz **6** decyzji nakazowych.

Tabela 7. Kontrole przeprowadzone przez UKE w 2023 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. urządzeń radiowych (RED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	63
Liczba skontrolowanych wyrobów	302
Liczba zakwestionowanych wyrobów	170
Dyrektywa dot. kompatybilności elektromagnetycznej (EMC)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	60
Liczba skontrolowanych wyrobów	368
Liczba zakwestionowanych wyrobów	167
Dyrektywa Ekoprojekt (ErP)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	25
Liczba skontrolowanych wyrobów	89

Liczba zakwestionowanych wyrobów	14
----------------------------------	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UKE

7.4 Organy Inspekcji Ochrony Środowiska

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 4 uosoz, organy IOŚ prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 4 uosoz, WIOŚ prowadzą postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2023 roku nie prowadzono kontroli.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2023 r. nie wszczęto postępowań i nie wydano decyzji.

7.5 Prezes Urzędu Transportu Kolejowego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 4 uosozinr, Prezes UTK prowadzi kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia. Prezes UTK prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 4 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Kontrole

W 2023 roku łącznie przeprowadzono 68 kontroli w zakresie niżej wskazanych aktów zharmonizowanych (w 2022 r. - 80, spadek o 15 proc.), ogółem obejmując działaniami kontrolnymi 68 wyrobów (w 2022 r. - 80, spadek o 15 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2023 roku nie stwierdzono nieprawidłowości.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2023 roku nie wszczęto postępowań.

Tabela 9. Kontrole przeprowadzone przez UTK w 2023 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	39
Liczba skontrolowanych wyrobów	39
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. transportowych urządzeń ciśnieniowych (TPED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	15
Liczba skontrolowanych wyrobów	15
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. kolei linowych do przewozu osób	

Liczba przeprowadzonych kontroli	14
Liczba skontrolowanych wyrobów	14
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UTK

7.6 Organy nadzoru budowlanego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 5 uosozinr, organy nadzoru budowlanego prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia. Organy nadzoru budowlanego prowadzą postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 5 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Szczegółowe zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz zasady działania organów nadzoru budowlanego w zakresie systemu nadzoru rynku określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, która została dostosowana do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG³⁵.

Kontrole

W 2023 roku organy nadzoru budowlanego przeprowadziły łącznie **860** kontroli obejmujących wyroby budowlane wprowadzone do obrotu w systemie europejskim³⁶ (w 2022 r. - 872, spadek o 1,4 proc.), w trakcie których skontrolowano **2 247** wyrobów budowlanych (w 2022 r. - 2 503, spadek o 10,2 proc.).

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **631** wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły informacji towarzyszących oznakowaniu CE oraz braku lub niewłaściwego sporządzenia deklaracji właściwości użytkowych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2023 r. wszczęto **319** postępowań administracyjnych i wydano **21** decyzji nakazowych oraz **235** decyzji umorzeniowych.

Tabela 10. Kontrole przeprowadzone przez organy nadzoru budowlanego w 2023 roku w systemie nadzoru rynku

Rozporządzenie Wyroby budowlane (CPR)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	860
Liczba skontrolowanych wyrobów	2 247
Liczba zakwestionowanych wyrobów	631

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego

7.7 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 6 uosozinr, Prezes WUG prowadzi kontrole spełniania przez wyroby

³⁵ Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011 r., str. 5–43

³⁶ Wyroby objęte oznakowaniem zgodności CE.

wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 7 uosoz prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań. Prezes WUG prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 6 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami oraz zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 7 uosoz, w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2023 roku przeprowadzono w sumie 19 kontroli (w 2022 r. - 16, wzrost o 18,75 proc.), w trakcie których skontrolowano ogółem 41 wyrobów (w 2022 r. - 43, spadek o 4,7 proc.).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Nie wszczęto żadnego postępowania administracyjnego oraz nie wydano decyzji.

Tabela 11. Kontrole przeprowadzone przez WUG w 2023 roku w podziale na akty zharmonizowane³⁷,

Dyrektywa dot. urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	31
Liczba skontrolowanych wyrobów	31
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. bezpieczeństwa maszyn (MD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	24
Liczba skontrolowanych wyrobów	24
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. kompatybilności elektromagnetycznej (EMC)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	15
Liczba skontrolowanych wyrobów	15
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	4
Liczba skontrolowanych wyrobów	4
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Rozporządzenie ws. środków ochrony indywidualnej (PPE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3

³⁷ Ze względu na specyfikę pracy WUG, polegającą na sprawdzaniu podczas jednej kontroli wyrobu zgodności z wymaganiami kilku dyrektyw, dane w tej tabeli odbiegają od przedstawianych na początku raportu. Liczba ogółem skontrolowanych wyrobów nie stanowi sumy pozycji z tabeli. W zakresie danych przedstawionych w poniższej tabeli liczba skontrolowanych ogółem wyrobów nie jest równa sumie skontrolowanych wyrobów w podziale na poszczególne dyrektywy.

Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. materiałów wybuchowych do użytku cywilnego (Explosive)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. prostych zbiorników ciśnieniowych (SPVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	3
Liczba skontrolowanych wyrobów	3
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Dyrektywa dot. urządzeń ciśnieniowych (PED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	2
Liczba skontrolowanych wyrobów	2
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa WUG

7.8 Dyrektorzy urzędów morskich

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 7 uosozinr, dyrektorzy UM prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto prowadzą postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 7 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Kontrole

W 2023 roku Dyrektorzy UM przeprowadzili w sumie 47 kontroli (w 2022 r. - 35, wzrost o 34,3 proc.), obejmując kontrolą ogółem 141 wyrobów (w 2022 r. - 67, wzrost o 110,4 proc.).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Nie wszczęto żadnego postępowania administracyjnego oraz nie wydano decyzji.

Tabela 12. Kontrole przeprowadzone przez Dyrektorów UM w 2023 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. rekreacyjnych jednostek pływających i skuterów wodnych (RCD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	30
Liczba skontrolowanych wyrobów	70
Liczba zakwestionowanych wyrobów	4
Dyrektywa dot. wyposażenia morskiego (MED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	17
Liczba skontrolowanych wyrobów	71

Liczba zakwestionowanych wyrobów	1
----------------------------------	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez dyrektorów urzędów morskich

7.9 Inspekcja Transportu Drogowego

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 8 uosozinr, WITD prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto prowadzą postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 8 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami, z wyjątkiem wyrobów pirotechnicznych, gdzie WITD prowadzą jedynie kontrole bezpieczeństwa przewozu tych wyrobów na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych³⁸, podczas wykonywania rutynowych kontroli pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

Kontrole

W 2023 roku 16 WITD przeprowadziło łącznie **209** kontroli (w 2022 r. - 223, spadek o 6,3 proc.), obejmując działaniami kontrolnymi **213** wyrobów (w 2022 r. - 243, spadek o 12,3 proc.). Kontrole WITD w zakresie tej dyrektywy obejmują jedynie transportowe urządzenia ciśnieniowe wykorzystywane w transporcie drogowym do przewożenia substancji niebezpiecznych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

Nie wykryto nieprawidłowości i nie wszczęto postępowań administracyjnych.

Tabela 13. Kontrole przeprowadzone przez 16 WITD w 2023 roku w systemie nadzoru rynku

Dyrektywa dot. transportowych urządzeń ciśnieniowych (TPED)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	209
Liczba skontrolowanych wyrobów	213
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez WITD

7.10 Administracja Miar

Zgodnie z art. 58 ust. 2 pkt 9 uosozinr, dyrektorzy okręgowych urzędów miar prowadzą kontrole spełniania przez wyroby wymagań lub kontrole w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, ponadto Prezes GUM prowadzi postępowania zgodnie z art. 58 ust. 3 pkt 9 uosozinr w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami.

Kontrole

W 2023 roku dyrektorzy okręgowych urzędów miar przeprowadzili łącznie **145** kontroli (w 2022 r. - 181, spadek o 19,9 proc.), obejmując działaniami kontrolnymi **408** wyrobów (w 2022 r. - 630, spadek o 35,2 proc.).

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami

W 2023 r. nie wszczęto postępowań administracyjnych i nie wydano decyzji.

³⁸ Dz.U. 2024 poz. 643

Tabela 14. Kontrole przeprowadzone przez administrację miar w 2023 roku w podziale na akty zharmonizowane

Dyrektywa dot. przyrządów pomiarowych (MID)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	74
Liczba skontrolowanych wyrobów	294
Liczba zakwestionowanych wyrobów	3
Dyrektywa dot. nieautomatycznych urządzeń wagowych (NAWI)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	71
Liczba skontrolowanych wyrobów	114
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez administrację miar

8 Podsumowanie

W 2023 roku najwięcej kontroli przeprowadziła IH oraz organy nadzoru budowlanego (odpowiednio 33,8 proc. oraz 25,2 proc. łącznej liczby kontroli). Natomiast to organy nadzoru budowlanego objęły kontrolami największą liczbę wyrobów (37,9 proc. wszystkich wyrobów skontrolowanych przez OW w okresie sprawozdawczym). Kolejna była IH (21,8 proc. wszystkich wyrobów skontrolowanych przez OW), a trzeci w kolejności UKE (12,8 proc. wszystkich wyrobów skontrolowanych przez OW). Natomiast największy odsetek nieprawidłowości w skontrolowanych wyrobach wykryły odpowiednio: PIP - 61,3 proc, UKE - 46,2 proc, IH - 42,8 proc i organy nadzoru budowlanego - 28,1 proc.

W świetle globalizacji handlu i braku granic wewnątrz UE w procesie przepływu towarów, OW powinny kontynuować współpracę z organami nadzoru rynku z innych państw członkowskich oraz rozwijać ją z państwami trzecimi, w których mają siedzibę producenci niezgodnych wyrobów, tak aby zmniejszyć udział niebezpiecznych wyrobów na rynku. Ten proces ma wzmocnić stosowanie unijnego systemu ICSMS. Jednocześnie jednolity rynek wymaga włączenia do tej współpracy również organów celnych. Jak pokazują rezultaty projektów prowadzonych w Polsce, współpraca między organami celnymi a organami nadzoru rynku przynosi pożądane efekty i pozwala na zapobieganie rozprzestrzenianiu się niebezpiecznych wyrobów w UE.

Kwestie efektywnego funkcjonowania systemu nadzoru rynku stają się coraz bardziej istotne, ze względu na stały udział wyrobów niezgodnych w obrocie na terenie UE. Głównym celem jaki stawia przed systemem KE jest zwiększenie udziału wyrobów zgodnych i bezpiecznych w obrocie, w tym oferowanych przez Internet. Właściwe zaadaptowanie na poziomie krajowym rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1020 pozwoli osiągnąć ten ambitny cel.